

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Sommer 2025
Institution	Skive-Viborg HF & VUC
Uddannelse	Hfe
Fag og niveau	Samfundsfag C
Lærer(e)	Mads Østergaard Christensen, madsc@svhfvuc.dk , 30 23 47 48
Hold	vDh1SaC, 2025

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Sociologi
Titel 2	Politik
Titel 3	Økonomi

--	--

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Sociologi
Indhold	Grundbog: Brøndum og Hansen, Luk Samfundet Op, 4. udg. Columbus, 2021. Kap. 1 Kap. 2 Kap. 3 Kap. 4 "Tabeller over unges uddannelse", Danmarks Statistik, feb. 2021 Arbejdshæfte om sociologi, egen produktion. Artikel fra TV Midt-Vest: Opråb fra forældre: Vi ved jo godt vores børn er overladt til sig selv TV MIDTVEST Debatindlæg fra Information: Børn kan ikke knytte sig til pædagoger, der ikke er der. Det har konsekvenser for livet Information Artikel fra Berlingske: Der mangler mere end 10.000 pædagoger for at opfylde regeringens mål om minimumsnormeringer i daginstitutioner, men færre unge søger ind på uddannelsen (berlingske.dk) "Danskerne vil bo i storbyerne", Information 18/7 2011 "8-8-8 samfundet giver os stress", Information, 25/10 2011 Tabeller om social ulighed, uddannelsesniveau mm. Ugebrevet A4 – Stigende ulighed bekymrer danskerne Aktuelt stof (artikler, statistik og tv-klip) har løbende været inddraget som supplerende stof i undervisningen på flere måder, f.eks. i diskussioner og perspektiveringer samt ved elevopgaver, hvor der skulle findes artikler og anden information, der belyste/perspektiverede det gennemgåede stof. Kursisterne har også individuelt og som gruppearbejde fundet aktuelt stof på nettet, som har været inddraget i analyser og diskussioner.
Omfang	10 blokke á 150 minutter
Særlige fokuspunkter	Til en begyndelse kigger vi på socialisation – primær, sekundær og dobbeltsocialisation. Dernæst normer, værdier, sanktioner.

	Familietyperne: team, patriarkalsk, sociale akvarium og svingdørsfamilien gennemgås og diskuteres i forhold til kursisternes egen opvækst. Sociale grupper på forskellige niveauer gennemgås og sættes i relief til kursisternes egen livsverden. Identitetsdannelse og socialisering gennemgås og forholdet mellem individ og samfund konkretiseres. Herunder også rolleovertagelse, imitation, en bestemt/generaliseret anden, osv. Udviklingen og forskellene mellem det traditionelle, moderne og senmoderne samfund trækkes op og diskuteres. Herunder centrale begreber som urbanisering og industrialisering. Det senmoderne samfund karakteriseres og dets kendetegn gennemgås. Herunder diskuteres: samfundsudviklingen generelt, globalisering, eksperter i samfundsdebatten, risikosamfundet. Der er lagt særlig vægt på Giddens', Ziehes og Becks teorier. Livsformer, livsstile (herunder Minervamodellen) og levevilkår gennemgås og diskuteres. Særligt muligheder for at inddele befolkningen efter forskellige kriterier diskuteres og alternative inddelings kriterier opstilles som udgangspunkt for en klassediskussion. Bourdieu's begreber om habitus og de forskellige kapitalformer (særligt kulturel og økonomisk) kapital gennemgås og diskuteres. Dernæst diskuterer vi social mobilitet, social arv og mønsterbrydere. Desuden fattigdom – relativ og absolut.
Væsentligste arbejdsformer	Det meste er gennemgået som klasseundervisning, men med flittig brug af både individuelt arbejde, pararbejde og gruppearbejde med varierende antal medlemmer i hver gruppe. Desuden en del arbejdsspørgsmål og deraf følgende diskussioner, som både er foregået i gruppen samt fælles på klassen. Elevoplæg er også anvendt i begrænset omfang.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Politik
Indhold	Grundbog: Brøndum og Hansen, Luk Samfundet Op, 4. udg. Columbus, 2021. Kap. 5. Kap. 6. Kap. 7. Hvem er hvad i Folketing og Regering, ft.dk. Hvem er hvad i Folketinget / Folketinget (ft.dk) Ministre i regeringen / Folketinget http://www.ft.dk/Valg/Det_danske_valgsystem.aspx Oversigt over Folketingsvalgene 2007-2022 Lovgivningsprocessen i Folketinget / Folketinget (ft.dk) Meningsmåling Få seneste meningsmåling Danmark Politik DR Kronik fra Information om ulighed: Ja, uligheden stiger i Danmark, men det er ikke så bekymrende, som man skulle tro Information Man skal tjene 750.000 kr. for at være i top 10 pct. og 1,8 mio. kr. for at være i top 1 pct. CEPOS ”Flertalsvalg og forholdstalsvalg” Tabeller om sociale medier og unges brug heraf Danskerne undervurderer uligheden – det gælder både rig og fattig Ny måling: Trumps angreb rammer vidt forskelligt i den danske regering Politik DR TV-udsendelser: Statsministrene del 1-4, i alt 4 timers tv Aktuelt stof har løbende været inddraget som supplerende stof i undervisningen på flere måder, f.eks. i diskussioner og perspektiveringer samt ved elevopgaver, hvor der skulle findes artikler og anden information, der belyste/perspektiverede det gennemgåede stof. Kursisterne har også som individuelle og gruppearbejde fundet aktuelt stof på nettet, som har været inddraget i analyser og diskussioner.

Omfang	10 blokke á 150 minutter
Særlige fokuspunkter	Politik-forløbet begyndte med gennemgang af ideologierne med særligt fokus på socialisme, liberalisme og konservatisme. Dernæst beskæftigede vi os med højre-venstre skalaer og herunder værdi- og fordelingspolitik. Downs og Molins model indgik herefter naturligt i analysen og diskussionen af partiernes og vælgerne interesser i valg af standpunkter. Det politiske system i Danmark var næste punkt på dagsordenen. Herunder Eastons definition af politik og det politiske system. Styreformer og især demokrati blev gennemgået med fokus på direkte, repræsentativt, konkurrence- og deltagelsesdemokrati. Den parlamentariske styringskæde blev hurtigt gennemgået og principperne i den forklaret. Magt, magtens tredeling og forskellige magtformer arbejdede vi med og fandt eksempler på. Valgmåde, kerne- og marginalvælgere indgik som en naturlig del af diskussionen om flerpartisystemer versus topartisystemer. Jordskredsvalget blev italesat i den forbindelse, og det samme gjorde firepartisystemet og klassepartier. Borgernes indflydelsesmuligheder i demokratiet blev også inddraget i forløbet. Regeringen og oppositionen – og deres indbyrdes forhold – indgik i arbejde med Folketingets arbejde. Herunder blev lovgivningsprocessen og dens faser forklaret og gennemgået. Interesseorganisationer og græsrodsbevægelser indgik især i en gennemgang af indflydelsesmuligheder i lovgivningsprocessen og demokratiet generelt. I dette forløb indgik også begreberne positiv og negativ parlamentarisme samt flertal og mindretalsregeringer. I forhold til EU blev de grundlæggende begreber forordninger og direktiver defineret, og Danmarks forhold og forbehold til EU blev diskuteret. Statens, regionernes og kommunernes organisering, finansiering og opgaver blev forklaret og diskuteret. I forhold til mediernes rolle i demokratiet blev følgende begreber inddraget: politisk dagsorden og kampen herom, priming og framing, spin og spindoktorer. Herefter blev mediernes indflydelse og rolle som ”den 4. statsmagt” diskuteret. Demokratibegrebet, rettigheder (herunder frihedsrettigheder), magt, forskellige demokratiopfattelser samt det danske repræsentative demokrati blev gennemgået i et efterfølgende forløb. International politik, globalisering og menneskerettigheder blev afslutningsvis gennemgået i et lille forløb, hvor vi i starten fokuserede mest på globalisering og forskellige holdninger hertil. Dernæst blev forskellige typer af globalisering samt forholdet mellem globalisering og identitet gennemgået. Afslutningsvist blev menneskerettighederne og integrationstyper gennemgået. Som en del af forløbet

	blev retssystemet opbygning gennemgået. Ligeledes arbejdede vi med udviklingen i international politik fra bi-polært til unipolært system.
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen har vekslet mellem klasseundervisning, individuelt arbejde, pararbejde og gruppearbejde. Der har været god variation i arbejdsformerne, og vi har løbende inddraget informationssøgning fra nettet i arbejdet, hvilket også har hjulpet med til at aktualisere begreberne fra grundbogen. Arbejdsspørgsmål har ligeledes været en naturlig del af arbejdet. I et lille forløb om spindoktorer indgik megen informationssøgning på nettet.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 3	Økonomi
Indhold	Grundbog: Brøndum og Hansen, Luk Samfundet Op, 4. udg. Columbus, 2021. Kap. 8 Kap. 9 Kap. 1 (kortere gennemgang af hovedtrækkene) Aktuelle tal på dansk økonomi fra Finansministeriet. Flere ældre får ikke nok hjælp til rengøring og bad https://www.tv2east.dk/ 20. sep 2021 27,5 millioner amerikanere uden sygesikring er en tidsindstillet coronavirusbombe Information 3. marts 2020 Familiens ansvar for velfærd er på retur i Europa HTTPS://WWW.KRISTELIGT-DAGBLAD.DK/ 30.03.11 Lille offentligt underskud trods COVID-19 https://www.dst.dk/dk 29. juni 2021 - Læserbrev: Hvordan sikres fremtidens varme hænder i ældreplejen? https://www.foa.dk/ Tirsdag den 09.02.2021 Vi må gøre op med krævementaliteten Jyllands-Posten d. 22. juni 2017 (uddrag) Minister: Folk på kontanthjælp er jo ikke fattige. Aktuelle artikler og debatter om dansk økonomi, fx om inflation, arbejdsmarkedet og beskæftigelse.

	Aktuelt stof har løbende været inddraget som supplerende stof i undervisningen på flere måder, f.eks. i diskussioner og perspektiveringer samt ved elevopgaver, hvor der skulle findes artikler og anden information, der belyste/perspektiverede det gennemgåede stof. Kursisterne har også som individuelle og gruppearbejde fundet aktuelt stof på nettet, som har været inddraget i analyser og diskussioner.
Omfang	6 blokke á 150 minutter
Særlige fokuspunkter	Indledningsvist kiggede vi på ressourceknaphed som økonomiens grundforudsætning og dernæst på Maslows behovspyramide. I forlængelse heraf indgik staten, markedet, civilsamfundet i en diskussion af behovsopfyldelse og de tre arenaer blev også sammenholdt med de tre klassiske politiske ideologier. Forskellen på velfærd og velstand blev diskuteret, og forskellene på markedsøkonomi, planøkonomi og blandingsøkonomi blev trukket op. Herefter snakkede vi om finanskrisen/den økonomiske krise med udgangspunkt i konjunktursvingninger, arbejdsløshedstyper samt krisens udvikling. Dernæst kiggede vi på markedet og markedsmekanismer, betalingsbalancen, inflation, økonomisk vækst og vækstfaktorer, BNP, konjunktursvingninger (herunder høj- og lavkonjunktur). Efterfølgende fokuserede vi på det økonomiske kredsløb samt muligheden for at styre den økonomiske politik/udvikling via lempelig eller stram finanspolitik. Foruden finanspolitik gennemgik vi også pengepolitiske og strukturpolitiske virkemidler. Afslutningsvis beskæftigede vi os med velfærdsstatens økonomi og udvikling, progressiv beskatning, forsikringsordninger vs. offentlig velfærd, tre forskellige velfærdsmodeller (herunder den universelle/skandinaviske velfærdsmodel), sundhedsvæsenet, dagpengesystemet, efterløn og folkepension. Herunder diskuterede vi også stramnings- og opkvalificeringsstrategi (pisk eller gulerod) i forhold til den offentlige sektors økonomi og finansiering. I forlængelse heraf diskuterede vi velfærdsstatens udfordringer og mulige løsninger herpå, fx demografi, sort arbejde, finansiering, brugerbetaling, udlicitering, udvidelses- eller nedskæringsstrategi. Som et lille afgrænset forløb blev der også brugt tid på en introduktion til samfunds-faglig metode, hvor opøvelse af kritisk sans over for undersøgelser og meningsmålinger var i fokus.

Væsentligste arbejdsformer	Det meste er gennemgået som klasseundervisning, men med nogen brug af gruppearbejde. Desuden nogle arbejdsspørgsmål og deraf følgende diskussioner, som både er foregået i gruppen samt fælles på klassen. I metodeforløbet indgik informationssøgning efter meningsmålinger og undersøgelser.
---------------------------------------	---